

Učbenik *Slovenščina za vsak dan 6 – izdaja s plusom* so napisale Nana Cajhen, Nevenka Drusany, Dragica Kapko, Martina Križaj in Marja Bešter Turk. Namenjen je učenju slovenskega jezika v 6. razredu osnovne šole. V njem so nagovor učencev, seznam krajšav in 23 učnih enot.

Učenci ob uporabi učbenika razvijajo vse štiri temeljne sporazumevalne dejavnosti: poslušanje, govorjenje in pogovarjanje ter branje in pisanje. Besedila v učbeniku berejo ali poslušajo, se o njih pogovarjajo, presojujejo njihovo vsebino in zgradbo, pojasnjujejo svoje mnenje, opazujejo in povzemajo njihove značilnosti ter sami tvorijo podobna besedila. Poleg tega učenci ob vsebinah učnih enot bogatijo svoje besedišče ter utrjujejo in dopolnjujejo svojo pravopisno zmožnost. Poglobljajo še znanje o samostalnikih in pridevnikih ter spoznavajo osebne zaimke, glagole, prislove in števnike. Razmišljajo tudi o vlogi in statusu slovenščine.

Učbenik je zasnovan tako, da učence spodbuja k samostojnemu učenju. Omogoča transakcijski, konstruktivistični, problemski pouk in sodelovalno učenje, tj. naloge spodbujajo učence k temu, da so dejavni, da z opazovanjem, primerjanjem in razmišljanjem sami postopoma gradijo svoje znanje, rešujejo probleme in med seboj sodelujejo.

Vsaka učna enota ima naslov, pod njim pa so omenjeni učni cilji. Tako se učenci že na začetku učne enote seznanijo s tem, o čem bodo razmišljali in kaj se bodo v posamezni enoti naučili.

Vprašanja in naloge so vseh zahtevnostnih ravni in učence spodbujajo k opazovanju, npr. ob ogledu zemljevida učenci ugotavljajo, v katerih državah živijo zamejski Slovenci, primerjanju, npr. učenci primerjajo besedila in presojujejo njihovo ustreznost, in razmišljanju – svoje odgovore ali popravke morajo pogosto pojasniti, primerjati svoja besedila/odgovore z besedili/odgovori sošolcev in jih vrednotiti. Naloge in vprašanja se navezujejo na znanje učencev, npr. naštevanje naravnih pojavov, človekovi predniki, in njihove izkušnje, npr. priprava jedi, potovanje z javnim prevoznim sredstvom, ter od njih zahtevajo izražanje mnenja z utemeljevanjem in vrednotenjem, npr. *Ali je Blaž ravnal prav, ko je vrnil torbico z denarjem? Pojasni odgovor., Kako bi [v podobnem primeru] ravnal ti? Zakaj?*

Naloge spodbujajo tudi skupinsko delo in sodelovalno učenje, npr. učenci morajo določene podatke poiskati na spletu, primerjati med seboj svoje ugotovitve in poročati o njih. Nekatere naloge zahtevajo, da naj učenci napisano besedilo pošljejo po e-pošti učitelju ter ga prosijo za pregled in nasvet za izboljšavo besedila ali da naj si učenci besedila zamenjajo in pregledajo med seboj. S tem se pri učencih razvijata kritičnost ter odgovornost za pregled in predlagane popravke, izboljšave.

Učenci ob besedilih in nalogah spoznavajo tudi bralno-učne strategije, npr. ob raznih besedilih po korakih spoznavajo, kako naj besedila berejo ali poslušajo, si izpisujejo

podatke, izdelujejo miselni vzorec, tvorijo besedilo, ga po novih spoznanjih popravijo in se nato pogovarjajo o njem.

Metajezikovno znanje o besednih vrstah in pravopisna pravila usvajajo in nadgrajujejo postopno in sistematično. Z opazovanjem in primerjanjem sami prihajajo do spoznanj.

Povzetki novih spoznanj so napisani v obliki kratkih in razumljivih besedil in se oblikovno razlikujejo od drugih delov učbenika. Čeprav gre za pravila in kratko povzemanje tistega, česar naj bi se učenci naučili, morajo biti ti tudi pri tem dejavni. Besedila so namreč nepopolna in učenci jih morajo sami dopolniti, tako da ustno vstavijo manjkajoče besede. Te so včasih napisane že v navodilu nad povzetkom in učenci morajo med njimi izbrati prave ter jih vstaviti na ustrezno mesto, večinoma pa morajo manjkajoče dele zapolniti povsem samostojno. Dopolnjena besedila morajo nato prepisati v zvezek. Prepisovanje končnih spoznanj v zvezek je smiselno, ker učenci s tem utrjujejo novo usvojeno znanje, ki so ga s svojo dejavnostjo sami zgradili.

Vsaka učna enota ali del enote se konča z navodilom, da naj se sošolci med seboj pogovorijo o tem, kaj so se naučili. Pomembno je, da učitelj spodbuja učence, da naj razmislijo o tem, kaj so se naučili in kaj bi radi še izvedeli, saj na ta način učenci bolj uzavestijo usvojeno znanje.

Navezovanje na že usvojeno znanje je poudarjeno tudi v prvi in zadnji učni enoti. Prva spodbuja učence k razmišljanju o tem, kaj so delali pri jezikovnem pouku lani in kaj bodo delali letos ter kako pomembna so besedila v našem življenju. Zelo uporabna je zadnja učna enota s povzemaalnimi shemami o temah, ki so jih učenci pri pouku slovenščine obravnavali ne le v 6. razredu, ampak v celotnem 2. vzgojno-izobraževalnem obdobju. Miselni vzorci so delno predizpolnjeni, učenci jih morajo izpolniti in tudi ustno ubesediti. Omogočajo jim sistematičen pregled usvojenega znanja, obenem so jim zgled, kako lahko ob novih vsebinah sami izdelujejo miselne vzorce za lažje pomnjenje.

Učbenik *Slovenščina za vsak dan 6 – izdaja s plusom* je dosledno zasnovan, pregleden in zgledno oblikovan. Besedni del dopolnjujejo fotografije in humorne ilustracije. Odlikuje ga celostna sistematična zasnova, ki učence spodbuja k razmišljanju, povezovanju znanja z izkušnjami, k samostojnemu usvajanju novega znanja ter k samovrednotenju, s povzemaalno enoto pa tudi k povezovanju in utrjevanju znanja, ki so ga usvojili že v prejšnjih letih. Poleg tega seznanja učence z bralno-učnimi strategijami in z vsem naštetim vpliva na razvijanje bralne pismenosti učencev. Učbenik je skladen s sodobnimi spoznanji jezikoslovne/slovenistične stroke in primeren za starostno stopnjo učencev, ki jim je namenjen.